

Πτυχές αξιοποίησης των ψηφιακών μέσων στη διδασκαλία της γλώσσας μέσα από διδακτικά σενάρια στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Σταυρούλα Αντωνοπούλου

γλῶσσαν νωμᾶν

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ενστάσεις: Γιατί να χρησιμοποιώ ΤΠΕ;

«Αυτά γίνονται στο μάθημα της πληροφορικής, όχι στη Γλώσσα»

→ Το ζήτημα του γραμματισμού στα νέα μέσα αφορά πρωτίστως τη Γλώσσα

«Οι μαθητές είναι πολύ μικροί σε ηλικία και δεν χρειάζεται να τα ξέρουν αυτά από τόσο μικροί»

→ Όπως και το μολύβι, έτσι και το πληκτρολόγιο είναι ένα μέσο γραφής στο οποίο πρέπει να εξοικειώνονται οι μαθητές από μικροί.

«Δεν έχω τις υποδομές στο σχολείο μου»

→ Ακόμα και με ελάχιστες υποδομές (έναν προβολέα) μπορούν να γίνουν πολλά. Η διδακτική **λογική** έχει μεγαλύτερη σημασία.

Ενστάσεις: Πώς να χρησιμοποιήσω ΤΠΕ στη Γλώσσα;

– Συνειδητή επιλογή: όχι εν κενώ χρήση χωρίς να υπάρχει κάποια προστιθέμενη αξία

π.χ. γιατί να βάλω τους μαθητές να ζωγραφίσουν σε ένα ψηφιακό περιβάλλον και όχι στο χέρι;

- Πετυχαίνω στόχους με τον **σχεδιασμό** της δραστηριότητας. **Το μέσο δεν πετυχαίνει κάτι από μόνο του** (εκτός από έναν παροδικό ενθουσιασμό)

«Κυρία, πότε θα κάνουμε σενάριο να χάσουμε μάθημα; Δηλαδή, εννοώ πότε δεν θα κάνουμε μάθημα με την παραδοσιακή του έννοια, να κάνουμε κάτι διαφορετικό» (μαρτυρία εκπαιδευτικού από συνέντευξη)

Ενοστάσεις: Πώς να χρησιμοποιήσω τα σενάρια;

- Τα σενάρια είναι πολύ μεγάλα σε χρόνο. Πώς θα βγάλω την ύλη;
 - Τα σενάρια αναδιατάσσουν την ύλη των διδακτικών κεφαλαίων ή και ολόκληρου του βιβλίου.
 - Ακολουθούν τα ΑΠΣ-ΔΕΠΠΣ ή τα πιλοτικά ΠΣ.
 - Είναι διαθεματικά και απλώνονται σε άλλα διδακτικά αντικείμενα → ιδιαιτερότητα α/βάθμιας
 - Αξιοποιήσιμα στην Ευέλικτη Ζώνη ή σε πρότζεκτ

Ενστάσεις: Πώς να χρησιμοποιήσω τα σενάρια;

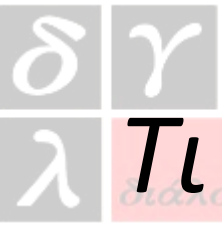
- Τα σενάρια προσφέρουν διδακτικό υλικό και δοκιμασμένες παιδαγωγικές ιδέες
- Δεν είναι «τυφλοσούρτης» ούτε έρχονται ως «δεύτερο διδακτικό εγχειρίδιο»
- Επιλεκτική εφαρμογή δραστηριοτήτων σεναρίου ή αναπροσαρμογή
- Δημιουργική αξιοποίηση ιδεών ανάλογα με :
 - τις ιδιαιτερότητες του σχολείου και της τάξης
 - τις προσωπικές μας αντιλήψεις
- Δημιουργικός δάσκαλος

Ποια ήταν η λογική της ομάδας μας;

- Στις εφαρμογές:
 - αναπροσαρμογή με βάση τις ιδιαιτερότητες της τάξης
 - διαφορετικές κατευθύνσεις μέσα από δημιουργική πρωτοβουλία
 - εμπλοκή και άλλων (ειδικοτήτων) συναδέλφων
- Στον σχολιασμό:
 - «Κριτικός φίλος»: ιδέες, συμβουλές, καλοπροαίρετη κριτική
 - Δημιουργία *κουλτούρας* συνεργασίας → όχι απλό

Τι σημαίνει «ψηφιακή κοινότητα»;

- Έμφαση στη συνεργασία και τη συναδελφική κριτική
- Σεβασμός στην ατομική ταυτότητα και δημιουργικότητα
- Σαφή στάδια εργασίας
 - Κατάθεση ιδέας – συζήτηση – ανάρτηση σεναρίου
 - σχολιασμός ομάδας – ανάρτηση τελικής εκδοχής
 - εφαρμογή 1 – εφαρμογή 2
- Ως μοντέλο που μπορεί να λειτουργήσει και αλλού: περιφέρειες, σχολεία, τάξη...

δ γ

λ *διάλογος*

Ένα παράδειγμα συνεργασίας εξ αποστάσεως

Γνωριμία με τα πρόσωπα του χειμώνα.

από Κατερίνα Καπετάνιου - Δευτέρα, 9 Δεκέμβριος 2013, 02:39 μμ

Αγαπητή ομάδα, καλησπέρα

τώρα που ο χειμώνας άρχισε να μας δείχνει το κρύο του πρόσωπο και καθώς περιμένουμε να δούμε και καμιά άσπρη μέρα, σκέφτηκα να ασχοληθούμε μαζί του και να τον γνωρίσουμε απ' την καλή κι απ' την δύσκολη πλευρά του.

Συγκεκριμένα, με αφορμή το μάθημα "**Τόσο χιόνι δεν ξανάγινε!**" της 7ης ενότητας "Πολιτείες ντυμένες στα λευκά", σκέφτηκα να μελετήσουμε χειμωνιάτικες ειδήσεις από εφημερίδες, από άρθρα στο διαδίκτυο και από τηλεοπτικές ειδήσεις. Θα αναζητήσουμε τις ομοιότητες και τις διαφορές σ' αυτά τα μέσα ενημέρωσης και θα δημιουργήσουμε τις δικές μας "κρύες" ειδήσεις. Θα μελετήσουμε την συμβολική απεικόνιση των δελτίων καιρού και θα γράψουμε δικά μας.

Μετά από τόσες κρύες αναζητήσεις, θα ταξιδέψουμε στο νότιο ημισφαίριο με όχημα το Google earth και θα γνωρίσουμε το άλλο πρόσωπο του χειμώνα.

Τελικό προϊόν θα είναι η δημιουργία μιας εφημερίδας, όπου θα ενσωματωθούν οι ειδήσεις για την κακοκαιρία, τα δελτία καιρού, η ταυτότητα του χειμώνα(γιορτές, μήνες, επαγγέλματα, παροιμίες), αγγελίες για ταξίδια στις χώρες του ζεστού χειμώνα, αινίγματα, σταυρόλεξα που θα δημιουργήσουν με hot potatoes κ.α.

Τι λέτε κι εσείς; Περιμένω τις σκέψεις, προτάσεις, ιδέες, συμβουλές σας.

Καλό απόγευμα

Κατερίνα

γλώσσαν νωμών

από Σοφία Κολοσιδου - Δευτέρα, 9 Δεκέμβριος 2013, 05:42 μμ

Κατερίνα, καλησπέρα! Ίσως να μπορούσες να συμπεριλάβεις και κάποιες "αλήθειες και μύθους για το κρύο και την υγεία" <http://ygeia.tanea.gr/default.asp?pid=8&ct=10&articleID=11383&la=1> Αν θες ρίξε και μια ματιά στο σενάριο της Ελπίδας "Με ένα δελτίο καιρού" της Β' τάξης (στη Β φάση νομίζω) για να μην τύχει να συμπέσετε... Καλή αρχή!!!

από Νίκος Αμανατίδης - Δευτέρα, 9 Δεκέμβριος 2013, 07:58 μμ

Καλησπέρα Κατερίνα!

Θα μπορούσες να ξεκινήσεις με κάποια βίντεο σχετικά που ενεργοποιούν και εμπλέκουν τα παιδιά στην δραστηριότητα όπως:

<http://www.youtube.com/watch?v=xVaP4SdBwTI>

<http://www.youtube.com/watch?v=Kb4cdSo8pYA>

Επιπλέον υπάρχει μια ενδιαφέρουσα παρουσίαση για τα αρτικόλεξα:

<http://www.slideboom.com/presentations/428576>

Θα πρότεινα επίσης νοητικούς χάρτες με τα κάτωθι εργαλεία

CmapTools η **Bubbl.us** με τις χιονονιφάδες ως έννοιες και λέξεις

από Σταυρούλα Αντωνοπούλου - Τρίτη, 10 Δεκέμβριος 2013, 12:31 μμ

Γεια σου Κατερίνα,

Σήμερα έπεσε το μάτι μου σε αυτό το

άρθρο: http://news247.gr/eidiseis/kosmos/stoys_meion_93_2_vathmous_kelsioy_poy_vrisketai_to_pio_

Ίσως σου φανεί χρήσιμο!

Επίσης νομίζω πως θα μπορούσε να πάρει και καλλιτεχνικές διαστάσεις το μάθημα π.χ. να φτιάξετε χιονάνθρωπους - κούκλες που θα λένε τις "κρύες" ιστορίες τους!

Και που βασίζεται ο σχολιασμός;

- Κριτική με βάση θεωρητικό πλαίσιο για:
 - Τη διδασκαλία της γλώσσας
 - Μοντέλο του ρόμβου της γλωσσικής εκπαίδευσης

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32^{ης} συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας, Α.Π.Θ.* Θεσσαλονίκη, ΙΝΣ

- Την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της γλώσσας
- Μοντέλο των 3 κύκλων

Koutsogiannis, D. (2011). ICTs and language teaching: the missing third circle. Published at Gerhard Stickel & Tamás Váradi (eds.): *Language, Languages and New Technologies. ICT in the Service of Languages*. Frankfurt am Main (and others): Peter Lang Verlag (p. 43-59).

Θεωρητικό πλαίσιο: στο σενάριο

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

- Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής
 - π.χ. ανάπτυξη οικολογικής συνείδησης, ανάπτυξη κριτικής διάθεσης απέναντι σε οπτικές για την Αφρική
- Γνώσεις για τη γλώσσα
 - π.χ. γνώσεις για το κειμενικό είδος της βιογραφίας (δομικά μέρη)
 - γνώσεις για τους γλωσσοδέτες
- Γραμματισμοί
 - π.χ. δεξιότητά πύκνωσης λόγου για τη σύνταξη περίληψης
 - δεξιότητα χρήσης προγράμματος Παρουσίασης και σύνθεσης πληροφοριών για τη δημιουργία μιας παρουσίασης
- Διδακτικές πρακτικές
 - π.χ. λογική πρότζεκτ, βιωματική προσέγγιση, ομαδική εργασία

Γνώσεις για τη γλώσσα

- Να εξασκήσουν τον προφορικό και τον γραπτό τους λόγο μέσα από τη χρήση μικρών κείμενων με ρυθμό και ομοιοκαταληξία.
- Να διαπιστώσουν τη σύζευξη προφορικού και γραπτού λόγου και να συνειδητοποιήσουν ότι και ο προφορικός λόγος αποτελεί κείμενο.
- Να γνωρίσουν τη δομή των αινιγμάτων και γλωσσοδετών και να μπορούν να τα διακρίνουν από άλλα κειμενικά είδη.
- Να αξιοποιήσουν γλωσσικά στοιχεία (π.χ. επανάληψη ίδιων φθόγγων, η ερώτηση «τι είναι;», η ύπαρξη ομοιοκαταληξίας και ρυθμού) ως ενδείξεις για επιβεβαίωση των αρχικών υποθέσεων που έχουν διατυπώσει για το επικοινωνιακό γεγονός ή το κειμενικό είδος που εξετάζουν.

Από το σενάριο «Αινίγματα και γλωσσοδέτες», Ελπίδα Τοκμακίδου

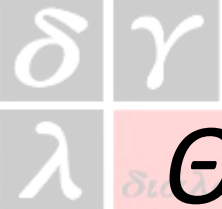
Γραμματισμοί

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να εξοικειωθούν με βασικές εντολές του κειμενογράφου.
- Να μνηθούν σε πρακτικές οπτικού και κριτικού γραμματισμού, αντλώντας και συγκρίνοντας πληροφορίες από εικόνες και κείμενα.
- Να εξοικειωθούν με τη χρήση πολυτροπικών κειμένων.
- Να αποκτήσουν δεξιότητες παρουσίασης.

Διδακτικές πρακτικές

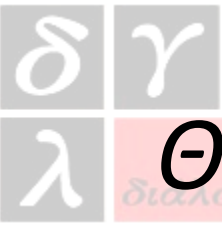
- Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία: Οι μαθητές συνεργάζονται σε ομάδες κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να υπάρχει ανομοιογένεια ως προς το γνωστικό επίπεδο, για να βοηθηθούν οι πιο αδύναμοι μαθητές. Προκαλούνται να συνεργάζονται και να αλληλοβοηθούνται μεταξύ τους, ως μέλη μιας ομάδας, αποδεικνύοντας έμπρακτα τον σεβασμό τους για τη συμβολή και προσφορά του καθενός στην ομάδα αλλά και στην ολομέλεια της τάξης.

Θεωρητικό πλαίσιο: στο σενάριο

- Τρόποι αξιοποίησης των ψηφιακών μέσων (μοντέλο τριών κύκλων)
 - α) Ως παιδαγωγικό μέσο ή περιβάλλον εργασίας: π.χ. εποπτικό μέσο, απλή χρήση ΠΕΚ
 - β) Ως περιβάλλον πρακτικής γραμματισμού: π.χ. γλωσσικές ιδιαιτερότητες ψηφιακών κειμένων
 - γ) Κριτική οπτική απέναντι στα νέα μέσα π.χ. αξιοπιστία ηλεκτρονικών πηγών

Θεωρητικό πλαίσιο: στον σχολιασμό

Π.χ. σχόλιο κατά τη σύνταξη σεναρίου

*Νομίζω πως για αυτό το θέμα προσφέρονται τα **βίντεο** που μπορεί κανείς να βρει στο Youtube και να προχωρήσει σε μια **κριτική αντιμετώπισή των διαφορετικών βίντεο σε σχέση με την προέλευσή τους** (κριτικός γραμματισμός). Έτσι, για παράδειγμα, μπορούν κάποιες ομάδες να δουν **ντοκιμαντέρ**, άλλες να δούνε απόσπασμα **εκπομπής** του Χαρδαβέλα, άλλες να δούνε **κινούμενα σχέδια**, και όλα αυτά ως **πηγές πληροφοριών**, με στόχο να προχωρήσουν σε **κριτική της αξιοπιστίας αυτών των πηγών**.*

(Σταυρούλα Αντωνοπούλου, στο σενάριο Ε' Δημοτικού «Με όχημα τη φαντασία», του Παναγιώτη Μοίρα με θέμα τη χαμένη Ατλαντίδα)

Εγώ θα σου πρότεινα να διαφοροποιηθείς κυρίως ως προς το **μέσο διαφήμισης** στο οποίο θα εστιάσεις, και θα έλεγα πως μια καλή περίπτωση είναι η **διαδικτυακή διαφήμιση**. (...)

Για παράδειγμα (...) οποιαδήποτε ιστοσελίδα, π.χ. ειδησεογραφική, είναι γεμάτη διαφημίσεις, **σε banner αριστερά δεξιά**, σε συγκεκριμένα banner στο πλάι...τις βρίσκεις παντού! Αλλά δεν είναι τυχαίο ότι υπάρχουν και **ιστοσελίδες που δεν έχουν καμία διαφήμιση**. (...)

Νομίζω πως αξίζει τον κόπο να ασχοληθεί κανείς με αυτά τα νέα διαφημιστικά μέσα με στόχο την **κριτική επίγνωση απέναντι στα νέα μέσα** και ιδιαίτερα στο **διαδίκτυο**. Κάθε ομάδα θα μπορούσε να μελετήσει και διαφορετικές ιστοσελίδες εστιάζοντας πρώτα στον **εντοπισμό των διαφημίσεων (πού βρίσκονται στον χώρο και γιατί)**, **δεύτερον στην καταγραφή τους (π.χ. πώς είναι δομημένες γλωσσικά, ποιά άλλα μέσα χρησιμοποιούν)** και ίσως να **συνδέσουν και τα προϊόντα/υπηρεσίες που διαφημίζουν με το είδος της σελίδας και να σκεφτούν για ποιο λόγο κάποιες σελίδες χρησιμοποιούν διαφημίσεις ενώ άλλες όχι (π.χ. η Google είναι μια τεράστια εταιρεία εισηγμένη στο χρηματιστήριο, κάπως πρέπει να βγάλει λεφτά!)**.

Στο τέλος θα μπορούσαν και οι μαθητές να **φτιάξουν** μια διαφήμιση, γιατί όχι σε μορφή banner μέσω αυτού του περιβάλλοντος: <http://banner.fotor.com/>

Παράδειγμα: διαφήμιση

Αμέσως μετά οι μαθητές διάβασαν πώς σχεδιάζεται ένα [διαφημιστικό μήνυμα](#) που προορίζεται για το **Διαδίκτυο** και από ποιους κανόνες πρέπει να διέπεται, έτσι ώστε να καταλάβουν τη **διαδικασία σχεδίασης, παραγωγής και προώθησης** ενός τέτοιου μηνύματος. Στην ερώτηση «...πώς κάνουμε, κύριε, ένα διαφημιστικό μήνυμα για το Ίντερνετ;» δε χρειάστηκε να απαντήσω, αλλά απλώς να τους προτρέψω να επισκεφθούν [ιστοσελίδα](#) για να δουν ορισμένα παραδείγματα και τις διαστάσεις των **banners** και αμέσως μετά να μάθουν τι είναι [banner](#) και πώς χρησιμοποιείται. Έτσι συνεχίσαμε, για να πάρουμε μια ιδέα με τα **banners** που υπάρχουν **σε ιστότοπους ευρείας χρήσης, όπως το Facebook** και βέβαια τους υπενθύμισα την «**εκμετάλλευση**» από την πλευρά των διαφημιστών του **προφίλ χρήστη**, δείχνοντάς τους ότι στη δική μου ιστοσελίδα υπάρχει διαφήμιση για πιστωτική κάρτα, καθώς τη χρησιμοποίησα πρόσφατα, αλλά και διαφήμιση σχετική με την επαγγελματική (σε δεύτερο επίπεδο) μου ταυτότητα. Το ίδιο διαπίστωσαν και οι μαθητές επισκεπτόμενοι **συγκεκριμένες ιστοσελίδες** (stardoll για τα κορίτσια, aeole.gr για τα αγόρια) σχετικές με τα ενδιαφέροντά τους. Αφού περιηγήθηκαν αρκετά και «χόρτασε το μάτι τους» με **banners**, τους πρότεινα να επισκεφθούν τον ιστότοπο με το περιβάλλον δημιουργίας **banner**, τον [www.bannersnack.com](#), για να αρχίσουν να δημιουργούν τα δικά τους **banners**. Έτσι οι μαθητές άρχισαν να πειραματίζονται και να δημιουργούν διάφορα **banners** με χαρά και ενθουσιασμό.

(Κώστας Πέτρου, εφαρμογή σεναρίου «Δια(δικτυο)φήμιση»)

λ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ: Στην Α' Δημοτικού

- Οι μαθητές παρακολουθούν βίντεο της σειράς «Ένα γράμμα μια ιστορία» και εντοπίζουν το γράμμα (κεφαλαίο και μικρό) και τις λέξεις με αυτό σε όλη τη διάρκεια του βίντεο

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ: Στην Α' Δημοτικού

*Θα έλεγα πως όπως για μερικά παιδιά χρειάζεται να πιάσεις το χέρι τους για να τα βοηθήσεις να σχηματίσουν ένα γράμμα το ίδιο μπορεί να συμβαίνει και με τη χρήση του Η/Υ. **Χρειάζεται να πιάσεις το χέρι τους για να τους μυήσεις στο "κλικ" του ποντικιού.***

(Ελπίδα Τοκμακίδου, από ανάρτηση για την εφαρμογή σεναρίου «Η παρέα της Α' τάξης»)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ: Στην Α΄ Δημοτικού

Με τις δραστηριότητες αυτές επιχειρήθηκε η γνωριμία των μαθητών/-τριών με **τη χρήση του ποντικιού**, ενώ για μερικούς/-ές από αυτούς/-ές δόθηκε μια ακόμη ευκαιρία να κρατήσουν το ποντίκι του Η/Υ δοκιμάζοντας τα «πρώτα κλικ» στη χρήση του Η/Υ. Η συστολή μερικών από αυτά ήταν εμφανής και γι' αυτό χρειάστηκε να τους υπενθυμίσω ότι δεν χρειάζεται να φοβούνται, ότι πρέπει να είμαστε προσεκτικοί στη χρήση του Η/Υ, ενώ, παράλληλα, **το ίδιο το μηχάνημα μας βοηθά για να αποφεύγουμε τα λάθη**. Για παράδειγμα, σχολιάστηκε το γεγονός ότι κάθε φορά που δουλεύουμε στον Η/Υ, αυτός μας ρωτά **αν θέλουμε να κρατήσουμε την εργασία μας**. Αφορμή για αυτό δόθηκε άμεσα με το κλείσιμο της δραστηριότητας και του αρχείου παρουσίασης, στο οποίο εμφανίστηκε στην οθόνη του Η/Υ η ερώτηση για την αποθήκευση της εργασίας που προηγήθηκε. Έτσι, με άμεσο τρόπο οι μαθητές/-τριες της τάξης μέσα από τις πρώτες δραστηριότητες της σχολικής χρονιάς αρχίζουν να μυούνται στον τρόπο χρήσης του Η/Υ και των περιφερειακών του.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ: Στην Α' Δημοτικού

Στη συνέχεια η κάθε ομάδα, με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού, άνοιξε ένα αρχείο **Power Point** και με τη μέθοδο της **αντιγραφής – επικόλλησης** δημιουργεί την **ιστορία** της σε αυτό τοποθετώντας μία εικόνα σε κάθε διαφάνεια. Οι μαθητές ασκήθηκαν στην αντιγραφή – επικόλληση και οι περισσότεροι τα κατάφεραν μετά από μικρό αριθμό προσπαθειών. Στη συνέχεια η **εκπαιδευτικός** σε ρόλο γραμματέα **έγραψε** σε κάθε διαφάνεια **την πρόταση που του υπαγόρευε το κάθε μέλος της ομάδας** και έχει ανακοινώσει νωρίτερα στην ομάδα του. Στόχος μας ήταν οι μαθητές να συνειδητοποιήσουν την αναγκαιότητα κατάκτησης του μηχανισμού της γραφής, η οποία μεταξύ άλλων αποτελεί και μηχανισμό προσωπικής έκφρασης. Όταν τέλειωσε η πληκτρολόγηση, η ομάδα κλήθηκε να σκεφτεί και να αποφασίσει **έναν τίτλο** για την ιστορία της. Σε αρχική διαφάνεια η **εκπαιδευτικός πληκτρολόγησε τον τίτλο** και έγραψε τα ονόματα των ομάδων. (...) Τέλος, προτάθηκε στους μαθητές **να αφηγηθούν ηλεκτρονικά** την ιστορία τους. Για τον σκοπό αυτό, η εκπαιδευτικός κάλεσε τους μαθητές να δοκιμάσουν ο καθένας να λέει τη δική του πρόταση και όταν είναι έτοιμοι να την **ηχογραφήσουν**. Μετά το πέρας της παραπάνω διαδικασίας η εκπαιδευτικός ενεργοποίησε τη δυνατότητα αφήγησης (προβολή παρουσίασης – έναρξη αφήγησης) στο αρχείο **Power Point** που έχει ήδη δημιουργηθεί και κάλεσε τα μέλη κάθε ομάδας να ηχογραφήσουν την πρόταση που νωρίτερα είχαν υπαγορεύσει στην εκπαιδευτικό. Όταν οι ομάδες ολοκλήρωσαν το έργο τους, το **αποθήκευσαν με τη βοήθεια της εκπαιδευτικού στην επιφάνεια εργασίας** του υπολογιστή της ομάδας με το όνομα της ομάδας και τον τίτλο της ιστορίας (βλ. αρχείο «Ψηφιακή ιστορία»). (Ειρήνη Τζοβλά, εφαρμογή σεναρίου «Ιστορίες»)

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένας
ιπποπόταμος που έψαχνε τροφή για
την οικογένειά του

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ: Στην Α' Δημοτικού

γ) Κριτική διάσταση

Σχετικά με την κριτική διάσταση του σεναρίου σκεφτόμουν ότι μπορείτε να προσεγγίσετε κριτικά την ιστοσελίδα του Σπουδαστηρίου (πυκνογραμμένο κείμενο, γραμματοσειρά, μικρά γράμματα, μονοτροπικότητα κτλ) και να διαπιστώσετε κατά πόσο αυτά τα παραμύθια όπως είναι γραμμένα μπορούν να είναι ελκυστικά για μικρές ηλικίες, δεδομένου ότι τα παραμύθια απευθύνονται και σε παιδιά οπότε στη συγκεκριμένη σελίδα μπορούν να ανατρέξουν και αυτά. Στη συνέχεια τα παιδιά μπορούν να κάνουν τις δικές τους προτάσεις για το πώς θα ήθελαν να είναι μια ιστοσελίδα με παραμύθια.

(Ειρήνη Τζοβλά, σχολιασμός στο σενάριο «Παραμύθια με εικόνες, λόγια και ψαράδες» της Ελπίδας Τοκμακίδου)

Παραδείγματα: Η Βικιπαίδεια

- τα παιδιά παραπέμπονται σε συγκεκριμένα λήμματα απλώς για να διαβάσουν κείμενα ή για να αντλήσουν συγκεκριμένες πληροφορίες μέσω ερωτήσεων που δίνονται σε φύλλο εργασίας

Παραδείγματα: Η Βικιπαίδεια

Σε αυτό το σημείο δίνεται στον εκπαιδευτικό η ευκαιρία να σχολιάσει δύο θέματα που συναντούν οι μαθητές στη Βικιπαίδεια (23-8-2013). Το πρώτο είναι αυτό της **ανεπάρκειας των πηγών και των παραπομπών**, γεγονός που πρέπει να τονίζεται συνεχώς στους μαθητές, για να μη θεωρούν τα πάντα σωστά και άρτια στο Διαδίκτυο, παρά μόνο αυτά που κρίνουν οι ίδιοι, εφόσον φυσικά μπορούν να διασταυρώσουν και τις πληροφορίες. Το δεύτερο θέμα αφορά στην προειδοποίηση της Βικιπαίδεια ότι «**Αυτό το λήμμα παρουσιάζει το θέμα από ελληνική οπτική γωνία ή δίνει δυσανάλογο βάρος στην ελληνική πτυχή ενός παγκόσμιου θέματος**», γεγονός που μαρτυρά τη σημασία που δίνεται στην **πληρότητα των πληροφοριών**, αφού αναφερόμαστε σε μια διαδικτυακή εγκυκλοπαίδεια που συνεχώς ανανεώνεται και εμπλουτίζεται

(Κώστας Πέτρου, συνταγμένο σενάριο «Όσα παίρνει ο άνεμος»)

Παραδείγματα: Ηλεκτρονικό λεξικό

- Μελετήστε τα δύο κεφάλαια που αναλάβατε από τις παρακάτω ενότητες: ενότητα Β, «Οι Έλληνες κάτω από τη λατινική και την οθωμανική κυριαρχία (1453-1821)» και ενότητα Γ, «Η Μεγάλη Επανάσταση (1821-1830)». Διαβάστε το κείμενο του βιβλίου και **εντοπίστε δέκα (10) με δεκαπέντε (15) δύσκολους όρους**. Ερευνώντας στο [Λεξικό της κοινής νεοελληνικής](#) να καταγράψετε την ερμηνεία αυτών.
- Επικολλήστε τες, μαζί λέξεις και σημασία, στο παρακάτω πλαίσιο. **Απλοποιήστε τις ερμηνείες αυτές, αφαιρέστε τα εξειδικευμένα σύμβολα του ηλεκτρονικού λεξικού και κάντε αλλαγές, ώστε να είναι κατανοητές από τους συμμαθητές σας.**

(Από το σενάριο «Η ιστορία και οι... λέξεις. Φτιάχνουμε το δικό μας ιστορικό λεξικό», Βασίλης Μπόκολας)

Παραδείγματα: Ηλεκτρονικό λεξικό και Wiki

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

last edited by kostas 1 month, 1 week ago

 Page history

Στο νέο βιβλίο της Ιστορίας της έκτης Δημοτικού υπάρχουν ιστορικοί όροι που είναι δύσκολο να κατανοηθούν από τους μαθητές. Σε αυτόν εδώ τον ιστοχώρο τους δίνεται η δυνατότητα να βρίσκουν την ερμηνεία αυτών των όρων.

Οι μαθητές του Στ'1 του 20ου Δ. Σ. Λάρισας

αγγαρεία : **1** δυσάρεστη και κοπιαστική εργασία, ιδίως αυτή που δεν παρέχει ηθικές απολαβές, καταναγκασμός: *Αν βλέπεις τη δουλειά σαν ~, η ρουτίνα καπάντησε τη δουλειά ~.* **2** υποχρεωτική χειρωνακτική εργασία που επιβάλλεται σε στρατιώτες πέρα από την υπηρεσία τους: *Τον έστειλαν ~ στα μαγειρεία . Στολή / φόρμα αγγαρείας.*

άγνος: **1** που δεν παράγει, που δεν είναι γόνιμος. ~ τόπος. *Άγνη γη. Άγνη γραμμή, ακτοπλοϊκή γραμμή με μικρή επιβατική κίνηση, που δεν αποφέρει κέρδος και επιχορηγείται από το κράτος.* **2** που δε φέρνει, δεν παράγει αποτέλεσμα: *Άγνες προσπάθειες . Άγνη φαντασία, μη παραγωγική. Άγνη ψηφοφορία.*

αδάμαστος: **1.**για ζώο που δε δαμάστηκε ή που δε δαμάζεται εύκολα: *Αδάμαστο άλογο.* **2α.** για άνθρωπο πολύ γενναίο που καμιά ανθρώπινη ή φυσική δύναμη δεν μπορεί να τον καταβάλει, να τον νικήσει, ακατάβλητος: *Ο ~ λαός μας άντεξε σε πολέμους και σε κακουχίες.* **β.** για κάτι που είναι δυνατό και ακλόνητο: *Ο ~ πόθος για την ελευθερία. Έχει αδάμαστη θέληση.*

αδελφοκτόνος: **α.** που οδηγεί σε φόνο αδελφού από αδελφό: *Οι αδελφοκτόνες συγκρούσεις μέσα στις οικογένειες των ηγεμόνων και των βασιλιάδων ήταν συχνές.* **β.** για εμφύλια φονική διαμάχη: *Οι αδελφοκτόνοι πόλεμοι είναι από τους πιο σκληρούς και τραγικούς.*

αδιάλλακτος: **1.** που δεν είναι πρόθυμος να κάνει συμβιβασμούς το η υποχωρήσεις, ασυμβίβαστος, ανυποχώρητος, ανένδοτος: *Ήταν ~ σε θέματα αρχών.* **2.** που δε μεταπείθεται ως προς τις απόψεις του, αμετάπειστος, φανατικός μετριοπαθής: *Αδιάλλακτοι μουσουλμάνοι.*

αιφνιδιάζω: **1.** προκαλώ έκπληξη με αιφνίδια ενέργεια: *Η εμφάνιση των ελεφάντων αιφνιδίασε τους κυνηγούς.* **2.** αιφνιδιάζω, έτσι ώστε να μην μπορεί να αντιδράσει αποτελεσματικά: *~ τη φρουρά της γέφυρας. Ο λόχος έπεσε σε ενέδρα κι αιφνιδιασμένος υποχώρησε άτακτα.*

(Κώστας Πέτρου, εφαρμογή σεναρίου «Η ιστορία και οι... λέξεις. Φτιάχνουμε το δικό μας ιστορικό λεξικό»)

Παραδείγματα: Ηλεκτρονικό λεξικό

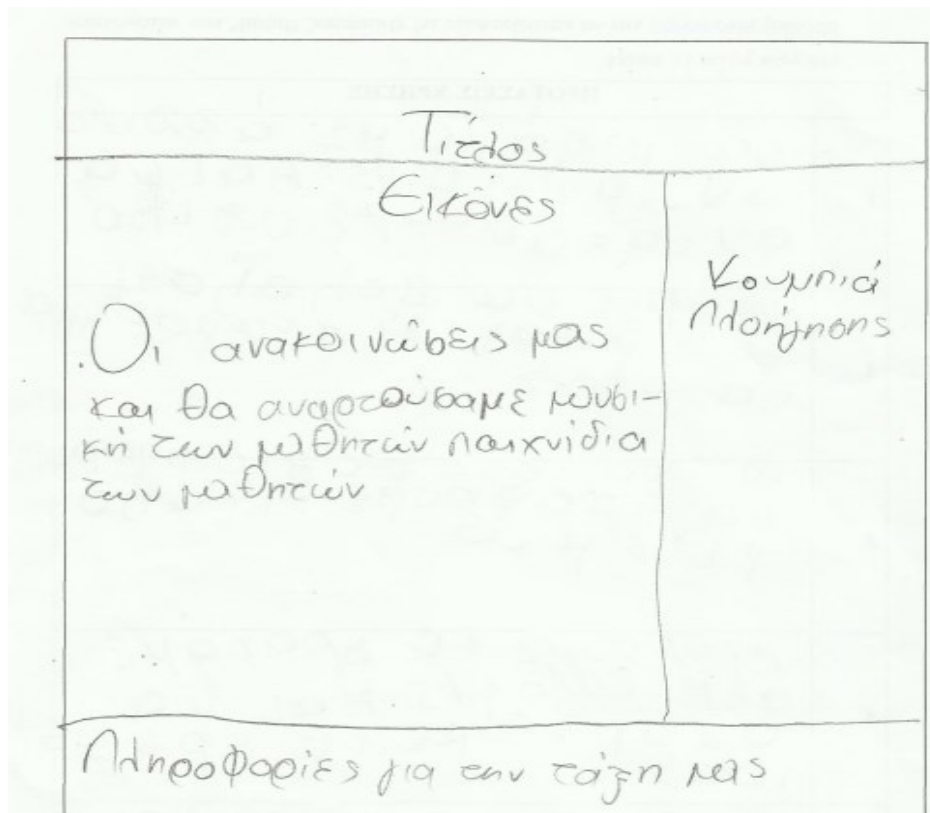
Το τρίτο διδακτικό δίωρο θα ασχοληθούμε με ζητήματα **ορολογίας**. Θα καταγράψουμε όσες λέξεις γνωρίζουμε για τους **Η/Υ** και το **διαδίκτυο**, θα δούμε πόσες από αυτές είναι **ελληνικές** και πόσες **αγγλικές** και θα συζητήσουμε γιατί οι περισσότεροι **όροι** της Πληροφορικής που χρησιμοποιούμε είναι **αγγλικοί** (...)

Στη συνέχεια, αναζητούμε τη **μετάφραση της λέξης «Blog»** στο [Google Translate](#) και συζητάμε για το ποιος όρος χρησιμοποιείται συχνότερα και γιατί. Αναζητούμε την ελληνική λέξη (ιστολόγιο) στο [Βικιλεξικό](#) και στο [Λεξικό της κοινής νεοελληνικής](#). Βρίσκουμε την ελληνική λέξη στο [Βικιλεξικό](#) αλλά δεν τη βρίσκουμε στο [Λεξικό της κοινής νεοελληνικής](#). Υποθέτουμε γιατί συμβαίνει αυτό και προσπαθούμε να επιβεβαιώσουμε την υπόθεσή μας. Ίσως γιατί το [Βικιλεξικό](#) ενημερώνεται καθημερινά, όπως διαπιστώνουμε ανοίγοντας τον σύνδεσμο [Νέες σελίδες](#), ενώ το λεξικό του Κ.Ε.Γ. μεταφέρθηκε στο διαδίκτυο το 2006-2008 χωρίς να δίνονται στοιχεία για το αν έχει ενημερωθεί από τότε. Αναρωτιόμαστε ποιο από τα δύο πρέπει να εμπιστευόμαστε στις αναζητήσεις μας. Στην πρώτη περίπτωση, διαβάζουμε στην [κύρια](#) σελίδα του ότι **οποιοσδήποτε μπορεί να συνεισφέρει στην επεξεργασία των λημμάτων**, ενώ στη δεύτερη περίπτωση, όπως διαβάζουμε στις [πληροφορίες](#), το λεξικό αποτελεί αποτέλεσμα πολύχρονης και συστηματικής επεξεργασίας από το [Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών](#) του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγουμε, λοιπόν, είναι ότι καλό είναι να **διασταυρώνουμε πάντα τα αποτελέσματα των αναζητήσεών μας**, ανατρέχοντας σε περισσότερες από μία πηγές.

(Νίκος Μπαλκίτσας, συνταγμένο σενάριο «Αγαπητό μου ιστολόγιο»)

Παραδείγματα: Ιστολόγιο

Από τα Αγαπημένα σας ανοίξτε τα **ιστολόγια** που αποθηκεύσατε από την προηγούμενη δραστηριότητα που κάνατε. Να μελετήσετε τη **δομή** των ιστολογίων αυτών και να συζητήσετε για το πώς θέλετε να είναι το δικό σας ιστολόγιο. Να καταλήξετε στη δομή που θέλετε να έχει, σχεδιάζοντάς την στο παρακάτω πλαίσιο.

(Νίκος Μπαλκίζας,
 Εφαρμογή σεναρίου
 «Αγαπητό μου ιστολόγιο»)

Παράδειγμα: Το Facebook

Πρώτον, σήμερα υπάρχει το φαινόμενο της "φιλίας" μέσω Facebook, που είναι κάτι διαφορετικό ως έννοια και ως πράξη, και είναι πάρα πολύ διαδεδομένο. Ποιους κάνουν "φίλους" τα παιδιά ή οι ενήλικες και γιατί; Πώς χρησιμοποιούν αυτό το μέσο για να διατηρήσουν τις φιλικές τους σχέσεις; Αν τα παιδιά γνωρίζουν κάποια πράγματα για το μέσο, θα μπορούσαν να κάνουν μια έρευνα, πιθανόν σε συμμαθητές τους ή σε ενήλικους γνωστούς τους για αυτό το ζήτημα. Έτσι θα μπορούσαν να δούνε κριτικά και το ίδιο το μέσο αλλά και ευρύτερα το θέμα της φιλίας στα ψηφιακά μέσα.

(Σταυρούλα Αντωνοπούλου, σχολιασμός σεναρίου «Ιστορίες με φίλες και φίλους» της Μαρίας Λαζαρίδου)

Παράδειγμα: λογιστικό φύλλο

*Στη δεύτερη δραστηριότητα, τι θα έλεγες να κάνεις **μια ανακαλυπτική δραστηριότητα γύρω από τα κείμενα οδηγιών**; Θα μπορούσες να μοιράσεις τα δύο κείμενα στους μαθητές και να τους αναθέσεις να **εντοπίσουν τα ρήματα**, να καταγράψουν την έγκλισή τους (με τη βοήθεια της γραμματικής) και σε **έναν ηλεκτρονικό πίνακα** (π.χ. excel ή και Word) να καταγράψουν τα ρήματα, την έγκλιση, τον χρόνο, το πρόσωπο των ρημάτων και να δουν αριθμητικά τι αναδεικνύεται (π.χ. η αυξημένη χρήση προστακτικής). Έτσι θα φτάσουν με ανακαλυπτικό τρόπο στα γραμματικά χαρακτηριστικά που αφορούν αυτό το **κειμενικό είδος** και θα δούνε αρκετά εστιασμένα τα ρήματα και τη γραμματική τους.*

(Σταυρούλα Αντωνοπούλου, σχόλιο στο σενάριο «Οδηγίες χρήσης λογισμικού» της Μαρίας Κουκλατζίδου)

Παράδειγμα: λογιστικό φύλλο

Η [δεύτερη ιστοσελίδα](#) παρέχει τις οδηγίες χρήσης μιας ηλεκτρονικής συσκευής μέσω της οποίας αρκετοί μαθητές παίζουν ηλεκτρονικά παιχνίδια, του PlayStation3. Τα παιδιά αναφώνησαν από χαρά μόλις είδαν σε ποιο αντικείμενο αναφέρονται οι οδηγίες και έδειξαν πολύ μεγάλη προθυμία να επεξεργαστούν τη σελίδα.

Συζητήσαμε με τους μαθητές για τις οδηγίες χρήσης που εμπεριέχονται στις δύο ιστοσελίδες και θέσαμε ερωτήσεις:

- Σε τι εξυπηρετούν οι οδηγίες χρήσης;
- Με ποιους τρόπους μπορούμε να δώσουμε οδηγίες;
- Αρκεί μόνο το κείμενο με τις οδηγίες;
- Ποιος ο ρόλος των εικόνων που πλαισιώνουν το κείμενο οδηγιών;

Στη συνέχεια, προβάλαμε ένα αρχείο **Excel**, στο οποίο καταγράψαμε τα στοιχεία που ζητούνται (ρήματα, έγκλιση, χρόνος, πρόσωπο) από ρήματα που εντοπίσαμε στα κείμενα που επεξεργαστήκαμε, έτσι ώστε να αναδειχθεί η αυξημένη χρήση της προστακτικής. Ακολούθησε συζήτηση για τη λειτουργία της προστακτικής στο συγκεκριμένο είδος κειμένου, καθώς και για τις άλλες εγκλίσεις που αξιοποιούνται και αυτές στις οδηγίες.

(...)

Στη συνέχεια, κλήθηκαν οι μαθητές να φτιάξουν το δικό τους φύλλο οδηγιών για ένα λογισμικό που βρίσκεται στο διαδίκτυο. Για να το καταφέρουν αυτό, έπρεπε πρώτα να εξοικειωθούν με το περιβάλλον του προγράμματος.

(Σοφία Κολοσίδου, εφαρμογή σεναρίου «Οδηγίες χρήσης λογισμικού» της Μαρίας Κουκλατζίδου)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

